

Odvolání v civilním řízení soudním

PETR LAVICKÝ

§ 201 – Přípustnost odvolání

Objektivní přípustnost odvolání

- proti všem **prvostupňovým** rozhodnutím soudů, pokud to zákon nevylučuje
 - rozsudky a usnesení okresních a krajských soudů vydané v I. stupni
 - výroky o nákladech řízení v platebních rozkazech
 - proti rozhodnutím soudního exekutora (§ 45, § 55c ex. ř.)
- nikoliv proti rozhodnutím **odvolacího nebo dovolacího soudu**
 - např. usnesení odvolacího soudu o procesním nástupnictví
- nikoliv proti rozhodnutím **krajského nebo vrchního soudu coby nadřízeného soudu**
 - např. delegace (§ 12/3), věcná příslušnost (§ 104a)

Subjektivní přípustnost odvolání

- účastník řízení
 - byla-li mu prvostupňovým rozhodnutím způsobena újma na právech, kterou lze odstranit změnou nebo zrušením rozhodnutí
 - nevzdal-li se odvolacího práva
- v případě procesního společenství kterýkoliv z účastníků
- dále viz § 203

§ 202 – Nepřípustnost odvolání I.

Odvolání není přípustné proti

- usnesením vypočteným v § 202/1 OSŘ, ale také v dalších ustanoveních (OSŘ, ZŘS, EXŘ)
- usnesení o úpravě vedení řízení [§ 202/1a)]
 - usnesení spíše technicko-organizační povahy, projevuje se v nich řídicí role soudu v procesu
 - soud jimi není vázán (může je i bez návrhu změnit), nemusí být odůvodněna
 - vyloučení odvolání je odůvodněno tím, že nemohou způsobit vážnější újmu na právech účastníků, jakož i rychlostí a hospodárností
 - např. ustanovení znalce; nařízení a odročení jednání; spojení a vyloučení věcí; předvolání; nařízení dražby (dražební vyhláška), a to v části týkající se organizačních předpokladů dražby; uložení povinnosti předložit lékařské vysvědčení o duševním stavu vyšetřovaného
 - nikoliv zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků; usnesení o příklepu; usnesení, jímž soud rozhoduje o změně žaloby; usnesení o místní nepříslušnosti a postoupení věci jinému soudu; usnesení o přerušování řízení podle § 110 o. s. ř.

§ 202 – Nepřípustnost odvolání II.

Nepřípustnost odvolání proti rozsudku

- v bagatelních věcech (10 000 Kč)
 - pouze peněžité plnění
 - rozhodný je stav v době vyhlášení rozsudku
 - v případě kumulace nároků se přípustnost odvolání posuzuje ohledně každého z nich samostatně
 - nepřihlíží se k příslušenství (zejm. úroky, úroky z prodlení; nikoliv smluvní pokuta)
 - nepřípustnost odvolání platí i pro vedlejší výroky
 - limit neplatí pro odvolání proti kontumačním rozsudkům a rozsudkům pro uznání
 - dále např. § 395 nebo § 476 ZŘS
- Proti odůvodnění rozsudku není odvolání přípustné
 - viz § 165 OSŘ – oprava odůvodnění rozsudku, nemá-li podklad ve zjištěném skutkovém stavu

§ 203 – odvolání Vedlejšího intervenienta

2 situace:

- 1. Vedlejší intervenient se účastnil řízení v I. stupni
 - § 203/1 pro něj neplatí
 - doručuje se mu rozsudek, a odvolací lhůta se počítá podle § 204/1
- 2. Vedlejší intervenient se v I. stupni řízení neúčastnil
 - do 15 dnů od doručení rozhodnutí jím podporovanému účastníku musí 1) vstoupit do řízení, 2) podat odvolání
- V obou případech nelze podat odvolání proti vůli strany, kterou chce intervenient podpořit
- Odvolání SZ - § 203/2
- Odvolání ÚZSVM - § 203/3

§ 204 – Lhůta pro odvolání

Zásadně 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí

Výjimky:

- opravné usnesení týkající se výroku (§ 204/1)
- nesprávné nebo chybějící poučení (§ 204/2)

Odvolání se podává

- u soudu I. stupně
- k zachování lhůty v případě podání u jiného soudu viz § 208/2

Prominutí zmeškání lhůty

- předpokladem je omluvitelný důvod (např. pobyt v nemocnici)
- do 15 dnů po odpadnutí překážky je nutno podat návrh na prominutí a odvolání
- o návrhu rozhoduje soud I. stupně

§ 205/1 – Rozsah odvolání

Označení napadeného rozhodnutí

- nezaměnitelné vymezení rozhodnutí, proti němuž odvolání směřuje
- soud, datum, číslo jednací (popř. spisová značka); postačí ale i samotné čj. nebo sp. zn. spolu s datem

Rozsah

- označení, které výroky jsou odvoláním napadeny
- jde-li o výrok o dělitelném plnění, zda je odvoláním napaden v plném rozsahu, nebo jenom zčásti
- rozsah může vyplývat i z odvolacího návrhu a odvolacích důvodů
- tím by zásadně měl být určen rozsah suspenzivních účinků i přezkumné činnosti soudu (viz ale výjimky u § 206 a 212)
- není-li rozsah v odvolání určen, postupuje se podle § 209; výjimkou je napadení rozhodnutí s jedním výrokiem týkajícím se nedělitelného plnění
- rozsah lze rozšířit jenom po dobu odvolací lhůty; zúžení je přípustné i později a posoudí se jako částečné zpětvzetí odvolání

§ 205/2 – Odvolací důvod I.

Odvolací důvod

- to, v čem spatřuje odvolatel nesprávnost rozhodnutí nebo postupu soudu
- nestačí citace paragrafů (ta není ani nutná)
- odvolací důvod musí být vymezen věcně

Odvolací důvody

- proti meritornímu rozhodnutí vymezuje § 205/2
 - nadbytečné, matoucí a vůbec ne návodné
 - zdánlivě taxativní – ve skutečnosti lze cokoli podřadit pod některý ze zákonných důvodů
- proti rozhodnutí procesní povahy mohou spočívat v čemkoli, co se týká otázky, která byla řešena ve výroku

§ 205/2 – Odvolací důvod II.

Odvolací důvody lze měnit kdykoliv (§ 205/3)

Porušení dispoziční zásady – odvolací soud není odvolacími důvody vázán (§ 212a/1)

Postup při absenci nebo nekonkrétnosti odvolacího důvodu

- výzva podle § 209
- není-li uveden žádný odvolací důvod
 - odvolání proti meritornímu rozhodnutí se odmítne
 - nebrání to přezkumu, jde-li o odvolání proti rozhodnutí procesní povahy nebo v nesporném řízení

§ 205/2 písm. a)

Nedostatek procesních podmínek

- neodstranitelný nedostatek – zrušení rozhodnutí a zastavení řízení, popř. postoupení věci správnímu orgánu
- odstranitelný nedostatek
 - pokus o odstranění nedostatku – platí i pro odvolací soud, viz § 219a/1a)
 - není-li odstraněn, zastavení řízení

Nedostatek věcné příslušnosti

- nelze uplatnit, pokud již o VP rozhodl vrchní soud (§ 104a/7), nebo konfliktní senát (§ 5/5 z. č. 131/2002)

Vyloučený soudce

Nesprávné obsazení soudu

- např. samosoudce místo senátu (ne naopak), VSÚ místo soudce apod.; jiný soudce nebo senát, než který byl určen rozvrhem práce

§ 205/2 písm. b)

Soud I. stupně nepřihlédl ke skutečnostem nebo důkazním návrhům, ačkoli nebyly splněny předpoklady podle § 118b (§ 175/4)

- skutečnosti nebo důkazy byly učiněny ve lhůtě
- byly učiněny později, ale prekluze se nemohla uplatnit (např. pro nedostatek poučení; jednání se konalo, přestože účastník důvodně požádal o odročení)

Podle R 98/2013 může koncentrace nastat jenom, pokud:

- účastníci byly poučeni
 - v předvolání
 - před koncem (přípravného, prvního, dalšího) jednání
- při přípravném jednání byly provedeny všechny potřebné úkony, příkladmo vyjmenované v § 114c/3
- při jednání byly provedeny alespoň všechny úkony vyjmenované v § 118/1 a 2

§ 205/2 písm. c)

Jiná vada řízení než je uvedena v § 205/2a), mohla-li mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci

- mohl by být výsledek řízení jiný, kdyby k vadě nedošlo, nebo kdyby byla v I. stupni odstraněna?
- v případě pochybností o takovou vadu půjde

Patří sem např.:

- vady při provádění dokazování, např. svědek nebyl poučen, účastník nebyl přítomen apod.
- porušení poučovací povinnosti
- zohlednění skutečností a důkazních návrhů po koncentraci řízení

Pro jiné vady lze rozhodnutí I. stupně zrušit, jenom pokud nemohly být odstraněny za odvolacího řízení - § 219a/1a)

- např. vadu při provádění dokazování lze odstranit zopakováním důkazu

§ 205/2 písm. d) a e)

Neúplné zjištění skutkového stavu v důsledku neprovedení navržených důkazů, např.

- účastník navrhl důkaz a soud o jeho důkazním návrhu nerozhodl
- důkaznímu návrhu soud nevyhověl, přestože pro to nebyly dány předpoklady (např. odmítl vyslechnout svědka pro jeho blízký vztah s účastníkem)

Nesprávná skutková zjištění

- soud I. stupně sice provedl navržené důkazy, ale nesprávně je hodnotil
- pokud by se odvolací soud chtěl od hodnocení důkazů soudem I. stupně odchýlit, musel by tyto důkazy zopakovat (§ 213/1)

§ 205/2 písm. f) a g

Dosud zjištěný skutkový stav neobstojí, neboť tu jsou další skutečnosti a důkazy, které dosud nebyly uplatněny

- předpokladem je, že tato nová lze podle § 205a uplatnit i v odvolacím řízení

Nesprávné právní posouzení věci

- nesprávná interpretace nebo aplikace hmotněprávních nebo procesních norem či zásad
- např.:
 - nesprávné posouzení věci samé
 - nesprávné posouzení předběžné otázky
 - nesprávné posouzení rozdělení důkazního břemene (nikoliv ale hodnocení provedených důkazů)

§ 205/1 – Odvolací návrh

Odvolatel může navrhnout:

- zrušení prvostupňového rozhodnutí (jeho části)
- změnu prvostupňového rozhodnutí; pak musí zcela určitě uvést, jak by měl být rozsudek změněn

Odvolací návrh lze měnit kdykoli za odvolacího řízení (§ 205/3)

Soud není odvolacím návrhem vázán (§ 221a)

- absurdní porušení dispoziční zásady
- odvolací návrh přitom není ničím jiným, než obdobou žalobního petitu
- rizika plynoucí z dispoziční zásady lze eliminovat eventuálními petity

Důsledkem § 221a je, že odvolací soud ani odvolací návrh nepotřebuje – jeho absence není důvodem odmítnutí odvolání

§ 205a – Neúplná apelace

Ve sporném řízení lze v odvolání proti meritornímu rozhodnutí uplatnit skutková nebo důkazní nova, jde-li o výjimky uvedené v § 205a

O nové skutečnosti nejde

- uvedl-li je účastník v I. stupni, nebo pokud vyšly najevo při dokazování
- pokud účastník pouze upřesňuje či rozvíjí své skutkové přednesy

Za nový důkaz se nepovažuje důkaz, který účastník navrhl v I. stupni, ale posléze prohlásil, že na něm netrvá

Stejné omezení platí i pro ostatní účastníky (§ 211a) a pro odvolací soud (§ 213/5)

§ 205a – Výjimky ze zákazu novot I.

Nova týkající se procesních podmínek, věcné příslušnosti, vyloučení soudce nebo obsazení soudu

Nova, jimiž má být prokázán odvolací důvod podle § 205/2c)

Nova ke zpochybnění věrohodnosti důkazních prostředků

- např. důkaz o nepravosti listiny; o nevěrohodnosti svědka
- důkazní návrh směřuje ke zpochybnění věrohodnosti důkazního prostředku, nikoliv k dalšímu dokazování, kterým má být prokázán jiný skutkový stav

Novoty ke splnění povinnosti tvrzení a/nebo důkazní

- účastníky neuspěl pro neunesení břemene tvrzení nebo důkazního a soud I. stupně jej nepoučil podle § 118a odst. 1 až 3

Novoty v případě, že účastník nebyl poučen o neúplné apelaci

§ 205a – Výjimky ze zákazu novot II.

Novoty, které nastaly (vznikly) po vyhlášení (vydání) rozhodnutí soudu I. stupně

- skutečnosti nebo důkazy, které existovaly před tímto okamžikem, ale účastník se o nich dozvěděl později, jsou důvodem obnovy řízení [§ 228 odst. 1 písm. a)]

§ 205b – Rozsudek pro uznání a zmeškání

Odvolacím důvodem jsou pouze

- vady dle § 205/2 písm. a)
- skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být prokázáno, že nebyly splněny předpoklady pro jejich vydání
 - např. nedošlo k uznání nároku (skutečnému nebo fiktivnímu); žaloba neobsahuje skutková tvrzení, na základě nichž lze žalobci kontumačním rozsudkem vyhovět atd.

Návrh na zrušení kontumačního rozsudku podle § 153b/4

- uplatňuje se jím omluvitelný důvod zmeškání
- nelze namítat, že nebyly splněny předpoklady vydání kontumačního rozsudku
- v případě souběhu má projednání návrhu na zrušení přednost před odvoláním

§ 206 – Suspensivní účinky odvolání

Včasné, přípustné a oprávněnou osobou podané odvolání odkládá právní moc

Projev dispoziční zásady:

- právní moc se odkládá jenom ohledně napadených výroků, resp. té části výroku o dělitelném plnění, která byla napadena
- nenapadené výroky (jejich části) nabývají odděleně právní moci
- např.:
 - soud I. stupně žalobě zčásti vyhoví a zčásti zamítne, a odvolání směřuje jenom proti zamítavému výroku; vyhovující výrok nabude právní moci; odvolá-li se však proti tomuto výroku žalovaný, bude i jeho právní moc odložena
 - soud I. stupně žalobu zcela zamítne a žalobce se odvolá jenom do části zamítavého výroku; část nenapadená nabude právní moci
- v případě samostatného procesního společenství na jedné nebo druhé straně nabývá rozhodnutí právní moci vůči těm, kteří odvolání nepodali, nebo vůči nimž nesměruje

§ 206 – výjimky z odděleného nabytí právní moci

V případě procesního společenství nastávají suspenzivní účinky odvolání vůči všem, jde-li o

- samostatné procesní společenství, kdy z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky
 - např. náhrada škody způsobená několika škůdci
- nerozlučné společenství
 - např. zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví náležejícího několika spoluvlastníkům; řízení o neplatnosti závěti zůstavitele, který zanechal více dědiců

Závisele výroky, např.:

- výrok o výživném a výrok o výchově nezletilých dětí;
- výrok o výchově a výživě nezletilého dítěte a výrok o určení otcovství;
- výrok o neplatnosti pracovního poměru a výrok o náhradě za ušlou mzdu;
- výrok o nákladech řízení nebo o předběžné vykonatelnosti rozsudku a výrok o věci samé
- právní moc závislého výroku se odkládá, i když odvoláním nebyl napaden

§ 207 – Vzdání se a zpětvzetí odvolání

Vzdání se odvolání

- až po vyhlášení rozhodnutí soudu I. stupně
- důsledkem je nemožnost podat odvolání
- vzdají-li se odvolání všichni účastníci, nabude rozhodnutí dříve právní moci
- zjednodušené odůvodnění viz § 157 odst. 4

Zpětvzetí odvolání

- až do doby vyhlášení nebo vydání rozhodnutí odvolacího soudu
- odvolací soud řízení v rozsahu zpětvzetí zastaví
- kdo vzal zpět odvolání, nemůže jej podat znovu (krom situace, kdy rozhodnutí bylo změněno opravným usnesením)
- právní moc nastane, jako by odvolání nebylo podáno (§ 222/1)
- v případě procesního společenství
 - každý samostatný společník bere odvolání zpět jenom sám za sebe
 - je nutný souhlas všech společníků, jde-li o nerozlučné společenství nebo o samostatné společenství, u něž z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky

§ 208 – Opožděné odvolání

Opožděné odvolání

- odmítá soud I. stupně
- proti odmítnutí odvolání jako opožděného soudem I. stupně je odvolání přípustné; potvrzující nebo měnící usnesení odvolacího soudu lze napadnout žalobou pro zmatečnost (§ 229/4)

Jako opožděné nelze odmítnout odvolání, které bylo podáno

- přímo u funkčně příslušného odvolacího soudu
- ústně do protokolu u soudu nepříslušného

§ 209 – Vadné a nepřípustné odvolání

Je-li odvolání podané osobou neoprávněnou nebo není-li přípustné

- soud I. stupně neodstraňuje jeho případné vady
- předloží je bez dalšího odvolacímu soudu k odmítnutí podle § 218 b) nebo c)

Je-li odvolání včasné, přípustné, podané osobou oprávněnou, ale má vady, odstraňuje je soud I. stupně podle § 43

- nejsou-li vady odstraněny a nelze-li pro ně v řízení pokračovat, odvolání odmítne odvolací soud

§ 210 – Další postup soudu I. stupně

Není-li nutno odvolání odmítnout jako opožděné, nepřipustné, podané osobou neoprávněnou, nebo vadné (a byl-li popř. zaplacen soudní poplatek), soud I. stupně:

- odvolání proti meritornímu rozhodnutí doručí ostatním účastníkům (vedlejšímu intervenientu, SZ, ÚZSVM)
 - těm samostatným společníkům, vůči nimž se rozhodnutí stalo pravomocným, se odvolání nedoručuje
- odvolání proti rozhodnutí procesní povahy doručí těm, kterých se týká
 - podmínka vhodnosti a účelnosti je v napětí s právem na spravedlivý proces
- vyšetří procesní podmínky, opatří zprávy a listiny (nemůže-li je účastník obstarat sám a mohou-li být použity v odvolacím řízení), a provede další potřebná šetření
- po provedení nezbytných úkonů a uplynutí odvolací lhůty všem účastníkům předloží věc s předkládací zprávou odvolacímu soudu

§ 210a - Autoremedura

Soud I. stupně může sám rozhodnout o odvolání, jestliže:

- odvolání zcela vyhoví a
- z rozhodnutí nenabyla dosud práva jiná osoba než odvolatel
- jde o rozhodnutí vypočtené v § 210a
 - usnesení o povinnosti zaplatit SoP
 - usnesení ukládající pořádkové opatření
 - usnesení o odmítnutí žaloby, odvolání apod.
 - usnesení v rámci výkonu rozhodnutí

§ 211 – Přiměřená aplikace ustanovení o řízení v I. stupni

Pro odvolací řízení (jak před soudem I. stupně, tak před odvolacím soudem) se přiměřeně použijí ustanovení o řízení před soudem I. stupně

- nejsou-li výslovně vyloučena (viz např. § 216)
- nejsou-li vyloučena z povahy věci (např. již nelze využít tzv. kvalifikované výzvy, neuplatní se pravidla koncentrace atd.)

Použijí se např. ustanovení o poučovací povinnosti, dokazování atd.

Někdy se použití určitých ustanovení OSŘ výslovně dovolává (např. § 213b)

§ 211a – Novoty uplatňované ostatními účastníky

Neúplná apelace platí i pro ostatní účastníky

- nemůže-li uplatňovat novoty odvolatel, nemohou je použít ani ostatní účastníci
- může-li odvolatel využít některou z výjimek uvedených v § 205a, mohou stejnou výjimku použít také ostatní účastníci
- např. uplatní-li odvolatel skutečnosti a důkazní návrhy, které nastaly až po vyhlášení rozsudku soudu I. stupně, musí mít příležitost k nim uplatnit svá skutková tvrzení a důkazní návrhy také odvolací odpůrce

§ 212 – Rozsah přezkumné činnosti

Odvolací soud věc projedná v mezích vytyčených v odvolání

- viz rozsah odvolání
- důsledek dispoziční zásady

Výjimky:

- závislé výroky
- nerozlučné společenství
- z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky
 - výjimka platí jenom pro vztah mezi procesními stranami, nikoliv pro případ, kdy vypořádání se týká společníků na jedné straně
 - často bývá využíváno k popření zákazu reformace in peius, např. u vypořádání SJM 22 Cdo 410/2008
 - nepodala-li odvolání protistrana, nemůže být postavení odvolatele v odvolacím řízení zhoršeno (důsledek dispoziční zásady projevující se ve vázanosti soudu návrhem a částečné právní moci)

§ 212a – Kvalitativní stránka přezkumu

Hrubé několikanásobné porušení dispoziční zásady:

- rozhodnutí soudu I. stupně lze přezkoumat i z důvodů, které nebyly v odvolání uplatněny
 - odvolání proti meritornímu usnesení musí obsahovat alespoň nějaký – byť zcela zjevně bezúspěšný – odvolací důvod
 - odvolání proti procesním usnesením nemusí obsahovat vůbec žádný důvod
- z úřední povinnosti odvolací soud přihlíží nejen ke zmatečným, ale i k jiným vadám, pokud mohly mít vliv na správnost rozhodnutí a za odvolacího řízení nemohla být zjednána náprava

Rozsudek pro zmeškání a pro uznání se přezkoumá jen z důvodů uvedených v § 205b

Procesní rozhodnutí se přezkoumávají jenom z důvodů, které se týkají toho, co soud I. stupně řešil ve výroku usnesení

§ 212a/3 - Novoty

K novým skutečnostem a důkazům smí odvolací soud přihlédnout

- jsou-li přípustné podle § 205a a § 211a
- byly-li uplatněny

Pokud takové skutečnosti a důkazy vyjdou za odvolacího řízení najevo, soud může účastníky poučit podle § 118a/4

Omezení § 212a/3 neplatí, pokud účastník nebyl poučen podle § 119a

S ohledem na § 213a odst. 1 tím není odvolacímu soudu upřena možnost, aby provedl dokazování z vlastní iniciativy i bez důkazního návrhu

§ 213 - Dokazování

Odvolací soud není vázán skutkovým stavem zjištěným soudem I. stupně

Opakování dokazování odvolacím soudem

- obligatorně vždy, pokud má za to, že z provedených důkazů lze dospět k jiným skutkovým zjištěním
 - např. odvolací soud z výpovědi svědka může vyvodit jiná zjištění, jenom pokud jej vyslechne znovu
- totéž platí, jde-li o důkazy, které sice soud I. stupně provedl, ale neučinil z nich žádné skutkové zjištění (např. měl za to, že skutečnosti z nich plynoucí nejsou právně významné)

Doplnění dokazování odvolacím soudem

- nemá jít o rozsáhlé nebo zásadní doplnění dokazování (§ 213/4 není zákazem takového dokazování, ale vyjadřuje jenom to, že nejde o povinnost odv. s.)
- nesmí být porušen § 205a a § 211a

§ 213a – Způsob provádění dokazování

Odvolací soud provede dokazování sám

- má-li za to, že mají být provedeny jiné než účastníky navržené důkazy (§ 120/2)
- opakuje-li dokazování

Dokazování provede odvolací soud, soud I. stupně nebo dožádaný soud

- doplňuje-li se dokazování o účastníky navržené důkazy

§ 213b – Poučení dle § 118a

§ 213b neznamená, že v odvolacím řízení lze poučovat pouze podle § 118b; § 5 a další ustanovení platí i zde

Smyslem § 213b je upravit poučovací povinnost podle § 118a ve vztahu k principu neúplné apelace

Odvolací soud je povinen účastníka poučit dle § 118a; poučení však nesmí vést k

- porušení § 205a nebo § 211a
- uplatnění procesních práv, která nejsou v odvolacím řízení přípustná (např. k uplatnění nového nároku)

Nesplní-li soud I. stupně poučovací povinnost dle § 118a/4

- odvolací soud poskytne poučení sám, lze-li tak zjednat nápravu
- jinak rozhodnutí zruší a věc vrátí soudu I. stupně

Poučení podle § 118a/1 až 3 odvolací soud poskytne

- pokud je neposkytl soud I. stupně a odvolatel proto neuspěl
- pokud potřeba poučení plyne z rozdílného právního názoru odvolacího soudu

§ 214 - Jednání

K projednání odvolání se zásadně nařizuje jednání

Výjimky:

- odmítnutí odvolání
- zastavení nebo přerušování odvolacího řízení
- jde-li o odvolání proti předběžnému opatření nebo jinému usnesení procesní povahy
- zrušení rozhodnutí podle § 219a/1 (+ § 221)
- odvolání se týká nákladů řízení, lhůty k plnění nebo předběžné vykonatelnosti
- souhlas účastníků (blíže viz odst. 3)

Provádí-li odvolací soud dokazování, je nutno jednání naříditi vždy

§ 215 – Předvolání k jednání a průběh jednání

Doručení předvolání k jednání účastníkům

- zpravidla 10 dnů přede dnem konání jednání
- může být i méně, lze-li to považovat za dostatečný čas k přípravě
 - např. souhlasí-li s tím účastník
 - jde-li o jednoduchou věc

Pro ostatní osoby lhůta k předvolání neplatí

Průběh odvolacího jednání

- zpráva o dosavadním průběhu řízení
- přednes odvolání, vyjádření
- dále se přiměřeně použijí ustanovení o jednání před soudem I. stupně
- závěrečné návrhy, vyjádření k dokazování, ke skutkové a právní stránce věci

§ 216 – Nepoužití některých ustanovení platných pro I. stupeň

Změny v okruhu účastenství

- v odvolacím řízení nemůže dojít k přistoupení dalšího účastníka ani k záměně účastníků
- bude-li prvostupňové rozhodnutí zrušeno a věc vrácena, je postup podle § 92 možný
- procesní nástupnictví podle § 107 a – paradoxně – i podle § 107a možné je i v odvolacím řízení

Nepřípustná je vzájemná žaloba i kompenzační námitka

- není-li uplatnění vzájemného nároku spojeno s novými skutečnostmi, považuje se to až do výše žalobního nároku za obranu proti žalobě

V odvolacím řízení nelze uplatnit nový nárok

- tím je – v kombinaci s § 205a – značně omezena změna žaloby

Odvolací řízení lze přerušit jenom na shodný návrh účastníků

§ 218 – Odmítnutí odvolání

Odvolací soud odmítne odvolání

- podané osobou neoprávněnou
 - např. podá-li samostatný společník odvolání nejen za sebe, ale i za druhého samostatného společníka
 - nebyla-li odvolateli způsobena prvoinstančním rozhodnutím újma na právech
 - nejedná se však o případ, kdy ten, kdo podává odvolání jako zástupce, nedoloží plnou moc; nepodaří-li se tento nedostatek odstranit, řízení se zastaví
- které není přípustné
 - viz zejména § 202

§ 218a – Odmítnutí opožděného odvolání

Včasnost odvolání má zkoumat soud I. stupně, a je-li odvolání opožděné, má je odmítnout podle § 208/1

Závěr o včasnost odvolání uvede soud I. stupně v předkládací zprávě

- jeho správnost vždy odvolací soud přezkoumá
- potřebná šetření může provést sám, prostřednictvím soudu I. stupně nebo soudu dožádaného

Dospěje-li odvolací soud k závěru, že odvolání je opožděné, sám je odmítne

§ 218c – Obsazení soudu

Jediný soudce (nikoliv senát) může rozhodnout o

- zastavení odvolacího řízení pro zpětvzetí odvolání před zahájením jednání před odvolacím soudem
- odmítnutí odvolání podle § 218 nebo § 218a

§ 219 – Potvrzení rozhodnutí

Je-li rozhodnutí soudu I. stupně ve výroku věcně správné, odvolací soud je potvrdí

- nejen rozhodnutí, které stojí na správných skutkových zjištěních a správném právním posouzení
- rozhodující je, zda je výrok správný: tj. potvrzeno bude i rozhodnutí založené na nesprávném právním názoru, je-li ve výroku správné a dosud učiněná skutková zjištění umožňují formulovat odlišný právní názor
- v takové případě musí odvolací soud seznámit účastníky se svým odlišným právním názorem a dát jim příležitost se k němu vyjádřit

§ 219a – Zrušení rozhodnutí I.

Nedostatek procesních podmínek, věcně nepříslušný soud, vyloučený soudce, nesprávné obsazení soudu

Jiné vada řízení, pokud

- mohly mít vliv na správnost rozhodnutí a zároveň
- nemohly být za odvolacího řízení odstraněny

Nepřezkoumatelnost (pro nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů)

- např. souhrnné zjištění
- nejasná formulace výroku
- z odůvodnění nevyplývá, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku
- nikoliv pouze odlišný právní názor odvolacího soudu

§ 219a – Zrušení rozhodnutí II.

Soud I. stupně nepřibral za účastníka toho, kdo jím měl být

- uplatní se v nesporných řízeních

Soud nepokračoval s procesním nástupcem účastníka, který ztratil způsobilost být účastníkem

Ke zjištění skutkového stavu je zapotřebí provést další důkazy, které nelze provést v odvolacím řízení

- platí pouze pro meritorní rozhodnutí
- jedná se o účastníky navržené důkazy; u nenavržených důkazů viz § 213a/1
- nemožnost jejich provedení v odvolacím řízení vyplývá z § 213 odst. 3 a 4
 - nelze provést rozsáhlé dokazování, jestliže ke skutečnosti nebylo dosud provedeno žádné nebo zcela nedostatečné dokazování, nebo z důkazu k ní provedenému soud I. stupně nevycházel

§ 220 – Změna rozhodnutí

Změna rozhodnutí soudu I. stupně je možná, pokud

- rozhodnutí soudu I. stupně nelze potvrdit ani zrušit a
- prvostupňové rozhodnutí bylo nesprávné, ačkoliv byl správně zjištěn skutkový stav
 - nesprávné právní posouzení
 - požadavek předvídatelnosti rozhodnutí odvolacího soudu platí i zde
- nebo skutkový stav je po doplnění nebo zopakování dokazování zjištěn tak, že lze rozhodnout
 - nově zjištěný skutkový stav vede k jinému vymezení práv a povinností ve výroku

Ke změně může dojít i v důsledku uzavření smíru

V případě některých procesních usnesení se vyskytují negativní měnící rozhodnutí odvolacího soudu

- např. usnesení se nezastavuje, nepřerušuje, žaloba se neodmítá
- to je důsledkem toho, že tato rozhodnutí lze zrušit jenom podle § 219a/1

§ 221 – Další výroky v případě kasace

Zruší-li odvolací soud rozhodnutí podle § 219a

- vrátí věc soudu I. stupně k dalšímu řízení
- postoupí věc věcně příslušnému soudu
- rozhodne o zastavení řízení pro nedostatek procesních podmínek, popř. též o postoupení věci správnímu orgánu

V případě nedodržení závazného právního názoru nebo závažných vad lze

- rozhodnout, že věc má projednat jiný senát (samosoudce)
- přikázat věc jinému soudu I. stupně

§ 221a – Nevázanost soudu odvolacím návrhem

Porušení dispoziční zásady:

- odvolací soud není vázán odvolacím návrhem

Důsledek:

- rozhodnutí soudu I. stupně lze zrušit, i když odvolatel navrhuje změnu, a naopak

§ 222 – Zpětvzetí odvolání, doplnění a oprava rozhodnutí

Důsledky zpětvzetí odvolání

- odvolání lze vzít zpět až do doby, než o něm odvolací soud rozhodne
- právní moc nastane, jako by odvolání nebylo vůbec podáno
- smysl: zábrana účelovému oddalování nabytí právní moci
- jinak ve statusových věcech manželských a partnerských (např. § 381 ZŘS)

Odvolací soud může soudu I. stupně nařídit doplnění rozhodnutí dle § 166 o

- část předmětu řízení
- náklady řízení
- předběžnou vykonatelnost

Odvolací soud může rovněž nařídit opravu rozsudku dle § 164

§ 222a – Zpětvzetí žaloby

Žalobce může vzít i za odvolacího řízení zpět žalobu

Předpoklady

- včasné, přípustné a oprávněnou osobou podané odvolání
- odvolací soud ještě nerozhodl, popř. rozhodl, ale jeho rozhodnutí ještě nenabylo právní moci
- není zde nesouhlas ostatních účastníků se zpětvzetím žaloby, podložený vážnými důvody

Důsledky zpětvzetí

- zrušení prvostupňového rozhodnutí (zcela nebo zčásti) a
- zastavení řízení

§ 223 – Forma rozhodnutí

Odvolací soud rozhoduje rozsudkem, pokud

- potvrzuje rozsudek dle § 219
- mění rozsudek dle § 220 odst. 1

Usnesením odvolací soud rozhoduje, pokud

- mění rozhodnutí soudu I. stupně tak, že schvaluje smír
- potvrzuje usnesení
- ruší rozsudek nebo usnesení

§ 224 – Náklady řízení

Ustanovení o nákladech řízení před soudem I. stupně platí přiměřeně i pro odvolací řízení

- včetně náhrady nákladů řízení a zásady úspěchu ve věci
- předmět odvolacího řízení zpravidla nebude totožný s předmětem řízení v I. stupni, což se projeví v posouzení úspěchu ve věci

Změní-li odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně, rozhodne nejen o náhradě nákladů odvolacího řízení, ale také prvostupňového

Zruší-li odvolací soud rozhodnutí a vrátí-li věc zpět nebo ji postoupí věcně příslušnému soudu, rozhodne o náhradě nákladů řízení (prvoinstančního i odvolacího) soud I. stupně

Zásada zákazu reformace in peius platí i pro přezkum výroku o nákladech řízení

§ 225 – Doručení rozhodnutí

Rozhodnutí, jimiž se končí odvolací řízení

- doručuje zpravidla soud I. stupně
- může je však doručit rovněž přímo soud odvolací

Dílčí rozhodnutí vydávaná v průběhu odvolacího řízení doručuje (zpravidla) sám odvolací soud

§ 226 – Vázanost právním názorem

V případě kasace prvostupňového rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení je soud I. stupně vázán právním názorem odvolacího soudu

- vztahuje se na hmotné i procesní právo
- patří sem rovněž pokyny, jak má soud I. stupně v dalším řízení pokračovat
- změní-li se v důsledku dalšího dokazování skutkový stav, z něž vycházel odvolací soud, vázanost soudu I. stupně právním názorem odvolacího soudu se neprosadí

Bylo-li rozhodnutí zrušeno a věc postoupena věcně příslušnému soudu:

- již se nepoužije § 104a (o věcné příslušnosti totiž již bylo rozhodnuto)
- z dosavadních výsledků řízení lze vycházet pouze z uznání žalovaného, ze shodných skutkových tvrzení, a se souhlasem účastníků také z některých nebo ze všech provedených důkazů